

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

אחרי מות קדושים

לה' או לעזאזל?

מוקדם בבוקר הרי שתהיה עליהם תביעה מן השמים מדוע הם אינם נוהגים לקום מוקדם כל כך בשביל ללמוד תורה, הרי אם הם מסוגלים לקום מוקדם בשביל נסיעה לטבריה ודאי גם יכולים לקום כך בשביל ללמוד את התורה הקדושה.

הרי לנו שאין לאדם להפחית בדברים הרוחניים יותר ממה שהוא נותן כוחות ומשאבים בשביל הצרכים הגשמיים שלו.

וכאן נשאלת השאלה כמה באמת האדם משקיע בעולם הרוחני שלו, וכמה הוא משקיע בחומריות שלו? האם אין העולם הזה חשוב בעיניו יותר מהעולם הבא? מדוע כל הזמן המוח של האדם מונח בנייעס ומה קורה בחצי השני של הגלובוס, ובעוד כמה כסף יהיה לו בחשבון? מהיכן הוא וילדיו ונכדיו וצאצאיו יתפרנסו? ומהיכן יוכל עוד להגדיל ולשלוש את מאגר הדירות שברשותו?

האם גם כך הוא חושב כאשר נוגע הדבר לרוחניות? כמה הוא באמת לומד כל היום? האם באמת התפילות שלו נאמרות בכוונה ובשלימות? האם הוא מקפיד על בן אדם לחברו? האם הוא מנצל את כל זמנו הפנוי לעבודת ה' יתברך?

אומרים חז"ל לכל הפחות ישקיע את אותו מאמץ שמשקיע בשביל העולם הזה שלו שישקיע גם בעולם הרוחני שלו.

כאשר האדם יעשה על כך חשבון נפש ייראה שכדאי לו לחשב מסלול מחדש, להשקיע יותר בעולם הנצח ולא בעולם שחולף ועובר, במקום להנציח את שמו בעולם הזה החומרי על שטויות והבלים, יתחיל להנציח ולהגדיל את שמו בעולם הבא.

הנה פה ואזרחי!!

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינתוק]. כמו כן ניתן

פנינים ממח"ס "זרע שמשון"

לדבינו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני

"רבי חנינא סגן הכהנים אומר הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו" [ג', ב']

בעל ה"זרע שמשון" מביא את הגמ' בעבודה זרה [ג']: שאומרת נאמר בחבוק [א', י"ד] "ותעשה אדם כדגי הים" מה דגים שבים כיוון שעולים ליבשה מיד מתים אף בני אדם כיוון שפורשים מן התורה ומן המצוות מיד מתים.

עוד הסבר, מה דגים שבים כל הגדול מחברו בולעו אף בני אדם אלמלא מוראה של מלכות הגדול מחברו בולעו. והינו דתנן "הוי מתפלל בשלומה של מלכות".

כתב המהרש"א על הפרוש הראשון כאשר בני אדם פורשים ממקום חיותם שהיא התורה שנמשלה למים, מיד מתים ומושלים בהם רמש האדמה שהיא המלכות הרשעה. [וכמו שמספרת הגמ' בברכות סא. על ר"ע ופיוס בן יהודה עיין שם]

שואל ה'תורת חיים' מדוע אמרה הגמ' "והינו דתנן" ולא נאמר 'כדתנן הוי מתפלל'?

המשך אי"ה בשבוע הבא...

"ונתן אהרן על שני השעירים גרלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל" [ט"ז, ח']

בספר 'ללמדך' הביא את הגמ' ביומא [ט:]: שאותם שני שעירים היו צריכים להיות שווים במראה, בקומה, בדמים ובלקחתם כאחד.

וכאן יש לנו רמז על הנהגת האדם בעולם הזה, והוא כמו שאותם השעירים היו צריכים להיות שווים בכל דבר, כך גם האדם לכל הפחות שישקיע בעולם הבא שלו כמו שמשקיע כאן בעולם הזה בשביל צרכיו הגשמיים - שיהיו שווים במראה בקומה בדמים ובלקחתם כאחד.

מסופר על ה'חפץ חיים' שפנה אל אחד מתלמידיו והעיר לו על כך שהוא קורא את קריאת שמע תמיד בזמן המאוחר ביותר. אמר התלמיד לרב "די לי לצאת ידי חובת קריאת שמע על פי הדחק לכתחילה". אמר לו ה'חפץ חיים' "האם גם בחיים הגשמיים אתה אומר את אותו הדבר? האם גם בפרנסה, בעסקים וכדומה אתה יוצא על פי הדחק לכתחילה? הרי ודאי שלא אז מדוע דווקא לדברים הרוחניים כמו קריאת שמע אתה מוציא את עצמך ידי חובה בזמן הכי מאוחר?!"

סיפר הרה"ג ר' יצחק זילברשטיין שליט"א היה זה בזמן היותו בחור בישיבת סלבודקה, ראש הישיבה פנה אליו וביקש ממנו לנסוע עימו לטבריה. לשם כך יש לקום ולהתפלל בנץ החמה ולאחר מכן יעלו על האוטובוס הראשון לכיוון טבריה.

מאוחר יותר חזר בו ראש הישיבה מהתוכנית בטענה שאם יקומו

פניני "אור החיים" הקדוש

לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

"ואיש איש מבית ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יאכל כל דם ונתתי פני בנפש האכלת את הדם והכרתי אתה מקרב עמה, כי נפש הבשר בדם הוא" [י"ז, י"א]

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - טעם איסור אכילת דם בעלי חיים הוא בשל כך שנפשות ישראל נשמתם הן בדרגה הגבוהה ביותר, ויש בהן חלק אלוקה ממעל, למרות שגוף האדם נמצא בעולם התחתון עדין נשמתם מחוברת וקשורה בשרשה העליון אשר הוא בשכינה עליונה. הרי לנו שישאל חשובים חלק ה' ממש וקשורים ומחוברים אליו.

ומאידך כנגד זה נפש הבהמה היא בדרגה התחתונה ביותר משורש הקליפות הטמאות. והאוכל דם נקבעת בנפשו נפש הבהמה ובזה הוא נכרת מלפני ה'. וכפי הנאמר בפסוק "כי נפש הבשר בדם הוא" והתורה באה ואומרת שהאיסור הוא לכל "איש מבית ישראל" וגם הגרים בכללם.

הלכה למעשה

הרב מנשה מורנו שליט"א

דיני פיקניק ומנגל

א. רשת של מנגל צריכה טבילה במקוה, כדין כל כלי שמיוצר ע"י גוי וישראל קונוהו (כ"ה בשו"ע יו"ד קכ" סעיף ד'). רשת של מנגל חד פעמי, אין צריך להטביל (כלי ח"פ אי"צ טבילה כ"פ במנח"י ח"ח סי' סט', קובץ מבית לוי מהדורה טו"ו עמ' עח', אול"צ ח"א סי' כד'. הנוהגים כפסקי החזו"ע, חייבים להטביל אף רשת ח"פ בלא ברכה, שכן מפורש בחזו"ע שבת ח"ב עמ' נו'). אבל אם קונה מנגל רגיל, וכדי להפטר מטבילת הרשת, רוצה לזרוקו לאחר השימוש הראשון, חייב להטבילו, שהפוטרים כלי ח"פ הוא מחמת שאינו חשוב כיון שנועד לזריקה מיידית, ואין שייך לומר כן בכלי רגיל. גם השימוש ראשון ברשת אסור בלא טבילה (כמבואר ברמ"א קכ" סעיף ח'). גוף המנגל אין צריך טבילה (שו"ע קכ" סעיף ד').

ב. ההולכים לגינות ו'פארקים' ומוצאים שם מנגל, אסור הוא בשימוש עד שיעבור ליבון חמור, כיון שיש חשש שנתנו על המנגל מזון שאינו כשר. הליבון יעשה ע"י נתינת גחלים בוערים על כל המנגל, וחשוב מאוד ליתן על המסגרת העליונה, וכן להקפיד שהאש תבער על כל חלקי הרשת עד שהרשת תקבל גוון אדמדם (גם גוף מנגל אסור בשימוש אם נעשו בו דברים אסורים, כמבואר במשנ"ב תסא' סק"ג. הליבון הוא עד שיהיו ניצוצות ניתזין מהם כמבואר בשו"ע תנא' סעיף ד').

ג. יכול לצלות את הבשר בכל רמה אשר יבחר, כיון שהבשר עבר תהליך של 'מליחה', אין קפידא בצורת הצליה. וכן יכול ליתן חתיכה על גבי חתיכה או על גבי פיתה או פלפל חריף הנתון במנגל, שכיון שהבשר מלוח, אין יוצא ממנו דם בשעת הצליה. אבל אם צולה כבד או לב, צריך להקפיד לצלותם לכל הפחות כחצי צליה, ואם רוצה לבשלו אחר הצליה, יותר נכון לצלותו לחלוטין, וכן צריך להקפיד שלא יהיה כבד על גבי בשר, פיתה או כבד אחר, שלא יבלעו את הדם היוצא מהכבד ויאסרו (שיעור צליית הבשר שאינו מוכשר, למהרש"ל לכתחילה יצלה עד שיתייבש מבחוץ, וכתב ט"ז סימן סט' ס"ק נד' שכן ראוי לנהוג לכתחילה, אבל בשו"ע

סעיף כא' כתב שדי אם צולה בשיעור שיזוב כל דמו, ואי"צ שיתייבש, וברמ"א סימן ע"ו וש"ך ס"ק יד' כתבו שדי בחצי צליה, והביא הש"ך שכי"ה בב"י ב"ח ודרישה, וכ"ה בטור ובאבקת רוכל סי' רטז', אמנם כי להחמיר לכתחילה, וכ"ה בכנה"ג, במחב"ר סט' ס"ק רכב', ובכה"ח סט' ס"ק שד', וכ"ה לשון בא"ח ש"ש אחרי ט' "הנכון שיצלהו צליה גמורה", אך אין לטעות לצלות הכבד עד שיתחיל להשרף אלא די במה שהכבד מתייבש, אמנם כ"ז ברוצה להקפץ הכבד עם בצל או ירקות, אבל אם אוכל אותו כמו שהוא, אי"צ להקפיד כלל. חתיכה שבלעה דם מחתיכה אחרת-אסורה כדי נטילה, שו"ע ע"ו סעיף א').

ד. מנהג האשכנזים לרחוץ הכבד והלב לאחר הצליה, אך רק לכתחילה, שבדיעבד אם לא רחץ אינו אסור. בקרב הספרדים יש כמה מנהגים, והיותר מקובל שאין רוחצים כלל לאחר הצליה אפילו לכתחילה (ברמ"א ע"ו סעיף ה' כתב להדיח הכבד לכתחילה משום דם שעליו, ובשו"ע ע"ו סעיף ב' מבואר שאי"צ וכ"פ פרי"ח, ובב"ח ע"ו ס"ק לג' כתב להחמיר רק כאשר בא לבשלו לאחר הצליה וכ"ה בבא"ח ש"ש אחרי ט', ובכה"ח ע"ו ס"ק ה' ובסימן ע"ו ס"ק כט' כתב נהרא ונהרא כפשטיה). למנהג האשכנזים יש ללבן קלות את הרשת או את השיפוד, אחר כל צליה של כבד או לב (כ"ה ברמ"א ע"ו סעיף ד', ותקט' סעיף ה'). צריך לפזר מעט מלח על הכבד והלב בשעת צלייתם, ואם לא נתן לא עיכב (רמ"א ע"ו סעיף ב').

ה. לפני שצולים את הלב, יש לחתכו ולהוציא את הדם שבתוכו. לפני שצולים כבד שלם, לספרדים צריך לכתחילה לתת לו חיתוך שתי וערב ע"י סכין. לאשכנזים אין צריך לתת חיתוך בסכין, אבל צריך ליטול המרה וחתיכת בשר מן הכבד (כ"ז מבואר בשו"ע וברמ"א ע"ו סעיף א' וג').

ו. מן הדין מותר לאכול כבד ולב, אבל יותר נכון להמנע מאכילת לב, והמהדר אף שלא לאכול כבד, קדוש יאמר לו (בגמ' הוריות כתוב האוכל לב בהמה משכח לימוד, והיה מקום לומר לפ"ז שבאשה אין כלל חשש, אבל באר"י בשעה"מ כתב דעייז מתקשר בנפש בהמית, ויצה"ר מתקשר בו וגורם טפשות הלב, וא"כ אף אישה יותר טוב שתמנע. והביאו ברמ"א קע" ס"ק יט', משנ"ב ס"ק מה', כה"ח יו"ד ע"ב סק"ו. ובבא"ח ש"ש אחרי יא' הביא מהאר"י כבד מח ולב ר"ת מלך, נכון לימנע לאכול, אמנם בפוסקים הני"ל לא הזכירו רק לענין לב, וכן בגמ' מיירי רק בלב, והוסיף שרק לגברים או נשים עוברות יש להזהר בזה).

גלורה של אחת!!

בסייעתא דשמיא בקרוב ייצא לאור

הספר שרבים ציפו לו

"מתיקות ועריבות התורה" חלק ד'

ועכשיו זה הזמן להוציא אל אמת הקדשה איקויריק

להקדשות והנצחות: 052-7151420

"מתיקות ועריבות התורה" גם השקפה ומוסר וגם דרך לחיים

